

Sage :

Die “kop” spiritualiteit

Indien mens deur die bladsye van Spreuke blaai, lees mens dat ware wysheid met die dien van die Here begin. Ons ontdek wysheid as ons eers ons eie dwaasheid kan erken. 'n Sage kyk anders. Hulle sien gewoonlik 'n ding soos dit is. Deur rasionele denke, verdere kennis en logika beleef hulle sin in die wêreld. Hulle ervaar God gereeld in die orde. As hulle net meer kan leer dan kom hulle nader aan God.

Lees die volgende saam:

In die vroeë kerk het die gedagte ontstaan dat Moses die eerste vyf boeke in die Bybel (die Pentateug) geskryf het. Dit is inderdaad dan die wet van Moses. Hy is die een wat dit van die Here ontvang het. So het daardie tradisie gegroei.

Dit het wel van die begin af ook vra ontlok. Sekere dinge klop net nie. Met tyd en navorsing is daar ontdek dat hy wel nie die skrywer was nie. Een van die beste ontstaan teorie lui so:

Die Pentateug het waarskynlik oor 'n lang tyd ontstaan en daar was verskeie mense wat daaraan meegewerk het. Daar was 'n Redakteur(s) wat later verskeie bronne saamgevoeg het. Die redakteur (R) het waarskynlik oor bydraes tot die teks gelewer. Een van die groot bronne noem ons die “Elohis / E” en die ander is die “Jawis / J.”

Gaan lees bietjie in die Pentateug. Soms is daar gedeeltes wat oor God praat deur net te sê: God. Ander praat oor: Here God. E praat van God (Elohim is die Hebreeus vir God). J praat van Here God (Hy sit Jahwe by, God se heilige naam). Die ander groot bron is die Priester geskrifte (P) wat later as J en E geskryf is. Elkeen skryf onder die leiding van die Here in 'n verskillende tyd met verskillende uitdagings en fokuspunte.

Dit maak ons teks net soveel ryker! Die Here het hulle geïnspireer om hand op pen te plaas en te skryf oor wat die Here gedoen het. Hy het ons 'n misterieuse manier betrokke in die oorlewering van die tekste en verhale. Nou kan ons vandag nog uit die tekste meer van die Here leer.

Gesels saam:

1. Wat is vir julle opvallend oor die oorlewering van die tekste in die Pentateug?
2. Watter rol kan die Bybel vandag in ons lewens speel?
3. Watter deel van die Bybel het al iets vir jou beteken?

“Wie is 'n wyse man? Hy wat iets van alle mense leer.”

- Die Talmoed

“Whatever you do in life, surround yourself with smart people who'll argue with you.”

- John Wooden

BY DIE HUIS GAAN JY DIE VOLGENDE DOEN:

Maak jou Bybels oop by die verhaal van Noag in Genesis 6-9. Dink vinnig aan die verhaal. Het jy al ooit agtergekom dat die een gedeelte beveel dat hy 1 paar van elke dier wat op die ark gaan. Kyk na Genesis 6: 19. Net 'n klein bietjie later moet hy 7 pare van alle rein diere en 1 paar van alle onrein diere neem. Kyk na Genesis 7: 2. Hoe nou? Dit is a.g.v. die oorlewering van verskillende bronne. Kom ons lees die verhaal volgens bronne. As jy wil, kan jy dit eers in die Bybel lees, maar lees die opdeling volgens bronne.

<u>Jawis</u>	<u>Priester</u>
<p>Toe die mense baie begin word het op die aarde en daar vir hulle dogters gebore is, het die hemelwesens gesien die dogters van die mense is mooi en het hulle getrou met die dogters van hulle keuse. Toe sê die Here: “My Gees sal nie meer so lank in die mens bly nie, want hy is sterflik. Sy lewensduur sal nou honderd en twintig jaar wees.”</p> <p>In daardie tyd was daar reuse op die aarde, en ook daarna wanneer die hemelwesens na die dogters van die mense toe gekom en kinders by hulle gehad het. Hulle was die sterk mense van die ou tyd, die manne van naam.</p> <p>Toe die Here sien hoe groot die verdorwenheid van die mens op aarde is en dat hy sy lewe lank net slegte dinge bedink, was die Here bedroef daarvoor dat Hy die mens op die aarde gemaak het. Dit het Hom diep gegrief. Die Here het gesê: “Ek sal die mens wat Ek geskep het, wegvee van die aarde af; mens en dier, ook dié wat kruip, en die voëls, want Ek is bedroef daarvoor dat Ek hulle gemaak het.” Maar Noag is deur die Here begenadig.</p>	<p>Noag was 'n regverdige man. Onder sy tydgenote was hy onberispelik en hy het naby God geleef. Noag het drie seuns gehad: Sem, Gam en Jafet.</p> <p>Die aarde was korrup in die oë van God, vol geweld; Hy het die aarde gesien: dit was korrup, elke mens op aarde se lewe was verrot.</p>
<p>Toe sê die Here vir Noag: “Jy en jou hele gesin moet in die ark ingaan. Ek het jou gesien en onder hierdie geslag bevind Ek jou regverdig. Van al die rein diere moet jy sewe pare, manlik en vroulik, saamvat en van al die onrein diere net een paar, manlik en vroulik. Ook uit die voëls moet jy sewe pare, mannetjies en wyfies, saamvat. Dit moet jy doen om al die soorte op die hele aarde aan die lewe te laat bly. Oor sewe dae sal Ek dit veertig dae en nagte lank laat reën en alles wat leef, wat Ek gemaak het, wegvee van die aarde af.” Noag het alles gedoen soos die Here hom beveel het. Noag en</p>	<p>Toe sê God vir Noag: “Ek het besluit om 'n einde te maak aan alle mense, want deur hulle toedoen is die aarde vol geweld. Ek gaan hulle saam met die aarde verdelg.</p> <p>“Maak vir jou 'n ark van goferhout. Jy moet vertrekke in die ark maak en dit binne en buite met pik dig maak. Jy moet dit soos volg maak: die lengte van die ark moet honderd vyf en dertig meter wees, sy breedte twee en twintig en 'n half meter en sy hoogte dertien en 'n half meter. Jy moet 'n dak vir die ark maak en sy nok moet jy vyf en veertig sentimeter hoog maak. Verder moet jy 'n deur aan die kant van die ark</p>

sy seuns en sy vrou en sy skoondogters het in die ark ingegaan vir die vloedwaters.

insit en 'n onderste, middelste en boonste verdieping maak.
“Ek gaan 'n oorstroming oor die aarde laat kom om al wat daarop lewe, te verdelg, elke lewende ding onder die hemel. Alles wat op die aarde is, sal omkom, maar met jou wil Ek 'n verbond sluit. Jy moet in die ark ingaan, jy en jou seuns en jou vrou en jou skoondogters. Van al wat leef, van al die diere, moet jy twee van elk, manlik en vroulik, in die ark laat ingaan om saam met jou aan die lewe te bly. Van elke soort voël en dier, ook van dié wat kruip, van almal sal daar twee na jou toe kom om aan die lewe te bly. Jy moet vir jou kos saamvat, van alles wat geëet kan word, en dit by jou wegpak. Dit sal jou en die diere se kos wees.”
Noag het alles gedoen presies soos God hom beveel het.
Die rein en die onrein diere, die voëls, en die diere wat kruip, het in pare, manlik en vroulik, na Noag toe in die ark gekom soos God vir Noag gesê het.

Op die sewende dag het die vloedwaters oor die aarde gekom vir veertig dae en veertig nagte lank.
Al wat op die aarde geleef het, het omgekóm: diere wat kruip, voëls, mak diere, wilde diere, ja, alles wat op aarde wemel, ook al die mense; alles wat die lewensasem in die neus gehad het, alles wat op land geleef het, is dood.
Die water het die aarde honderd en vyftig dae lank oorstroom en die stortreën uit die hemel het opgehou.
Veertig dae later het Noag die venster wat hy vir die ark ingesit het, oopgemaak. Noag het toe 'n duif losgelaat om te probeer vasstel of die water al van die aarde af verdwyn het.
Maar oral op die aarde was daar nog water, en die duif kon nie 'n rusplekkie kry vir die holte van sy voet nie en het na Noag toe in die ark teruggekom. Hy het dit toe met sy hand gevang en in die ark teruggesit. Noag het toe nog sewe dae gewag en weer die duif uit die ark uit losgelaat. Teen die aand het die duif na hom toe teruggekom, nogal met 'n varsgeplukte olyfblaar in sy bek. Toe het Noag geweet dat die water op die aarde opdroog. Hy het nog sewe dae gewag en die duif losgelaat, maar dit het nie weer na hom toe teruggekom nie.

Presies op die sewentiende dag van die tweede maand van die ses honderdste jaar van Noag het die fonteine van die groot waters oopgebreek. Die vensters van die hemel is oopgemaak, sodat daar 'n stortreën op die aarde geval het,
Dit was die dag waarop Noag en sy seuns, Sem, Gam en Jafet, en sy vrou en sy drie skoondogters almal saam in die ark ingegaan het. Hulle, en elke soort wilde dier en mak dier, en al die soorte diere wat kruip, en elke soort voël, alles wat vlieg, het ingegaan. Van al wat leef, het daar pare-pare na Noag toe in die ark gekom. Hulle het ingekom, manlik en vroulik, soos God vir Noag gesê het. En toe het die Here die ark agter Noag toegesluit.
Die oorstroming het oor die aarde gekom, veertig dae lank, en die water het al hoe meer geword. Dit het die ark opgelig en die ark het begin opstyg bokant die aarde. Maar die waters het nog meer en nog sterker geword op die aarde en die ark het op die waters begin dryf. Die waters op die aarde het nog meer en meer geword, sodat hulle al die hoë berge wat daar onder die hemel is, bedek het. Die water het amper sewe meter bokant die berge gestyg en dit bedek.
So het God alles wat op die aarde geleef het, uitgewis: mens en dier, ook dié wat kruip, en

	<p>die voëls, hulle almal is weggevee van die aarde af. Net Noag en dié by hom in die ark is gespaar.</p> <p>Toe het God gedink aan Noag en aan al die wilde diere en die mak diere wat by hom in die ark was, en God het 'n wind oor die aarde laat waai, en die waters het teruggetrek. Die fonteine van die groot waters en die vensters van die hemel is toegemaak. Die water het al hoe meer weggesak van die aarde af. Na honderd en vyftig dae het die water so gesak dat die ark op die sewentiende van die sewende maand op die Araratberge tot rus gekom het. Die water het aangehou sak en op die eerste van die tiende maand het die bergtoppe sigbaar geword. Hy het 'n kraai losgelaat, maar dit het heen en weer gevlieg totdat die water op die aarde opgedroog het. Op die eerste dag van die eerste maand van die ses honderd en eerste jaar van Noag was die water op die aarde heeltemal weggedroog. <i>Op die sewe en twintigste van die tweede maand was die aarde droog</i>, en toe sê God vir Noag: “Gaan uit die ark uit, jy en jou vrou en jou seuns en hulle vrouens, en al die lewende wesens wat by jou is, van watter soort hulle ook al is: voëls, diere en alles wat kruip. Hulle moet saam met jou uitgaan. Hulle moet wemel op die aarde en vrugbaar wees en baie word op die aarde.” Noag en sy seuns en sy vrou en sy skoonogters het uitgegaan, en ook al die diere, al die voëls en alles wat kruip, het uit die ark uitgegaan, almal volgens hulle soorte.</p>
<p>Noag het die luik van die ark oopgemaak en uitgekyk. Die hele aarde was droog. Toe het Noag 'n altaar vir die Here gebou en van al die rein vee en die rein voëls gevat en brandoffers op die altaar gebring. Die Here het die offer aanvaar en Hy het by Homself gesê: “Ek sal nie weer so 'n ramp oor die aarde laat kom vanweë die mens nie. Van sy jeug af bedink die mens net slegte dinge, maar Ek sal nie weer al wat lewe laat omkom soos Ek gedoen het nie.</p> <p>“So lank as die aarde bly bestaan, sal saaiyd en oestyd nie ophou nie, ook nie koue en hitte, somer en winter, dag en nag nie.”</p> <p>Noag se seuns wat uit die ark gekom het, was Sem, Gam en Jafet. Gam was die pa van Kanaän. Dit was Noag se drie seuns en uit hulle is die hele aarde bevolk.</p>	<p>God het vir Noag en sy seuns geseën en vir hulle gesê: “Wees vrugbaar, word baie en bewoon die aarde. Al die diere, al die voëls, al die diere wat kruip, en al die vis sal vir julle bang wees en vir julle skrik. Hulle word tot julle beskikking gestel. Alles wat roer en lewe, sal kos wees vir julle. Naas die groen plante gee Ek dit alles vir julle. Julle mag net nie vleis eet met sy lewe in, dit is met sy bloed in nie. Wanneer julle eie bloed vergiet word, sal Ek daarvoor rekenskap eis, want dit is julle lewe: van 'n dier sal Ek rekenskap eis oor die lewe van 'n mens, en van 'n mens sal Ek rekenskap eis oor die lewe van sy medemens.</p> <p>“Wie die bloed van 'n mens vergiet, deur 'n mens sal sy bloed vergiet word. God het die mens gemaak as sy verteenwoordiger. Maar</p>

Noag was 'n boer, die eerste wat 'n wingerd geplant het. Hy het wyn gedrink en dronk geword. Toe het hy kaal in sy tent gelê. Gam, die pa van Kanaän, het gesien sy pa is kaal en het dit buite vir sy twee broers gaan vertel. Sem en Jafet het toe 'n kledingstuk van Noag gevat, dit oor hulle skouers gehou en agteruit geloop en hulle pa toegemaak. Hulle het anderpad gekyk, sodat hulle nie hul pa kaal sou sien nie.

Toe Noag uit sy roes wakker word en verneem wat Gam, sy jongste, hom aangedoen het, sê hy:

“Vervloek is Kanaän! 'n Nikswerd slaaf sal hy wees, in diens van sy broers.” Verder het hy gesê: “Prys die Here, die God van Sem! Kanaän moet Sem se slaaf wees. Mag God aan Jafet 'n ruim woonplek gee, mag hy welkom wees in die tente van Sem. Kanaän moet Jafet se slaaf wees.”

julle moet vrugbaar wees en baie word.

Vermeerder op die aarde en word baie!”

Verder het God vir Noag en sy seuns gesê: “Kyk, Ek sluit 'n verbond met julle en julle nageslag en met al die lewende wesens by julle: die voëls, die mak diere en die wilde diere by julle, naamlik met al die wilde diere wat uit die ark uitgekome het. Ek sal my verbond met julle hou: mens en dier sal nie weer deur vloedwaters uitgewis word nie. Daar sal nie weer 'n oorstroming wees wat die aarde sal oorweldig nie.” Toe het God gesê: “Dit is die teken van die verbond tussen My en julle en die wilde diere by julle, 'n verbond wat vir alle toekomstige geslagte geld: my reënboog het Ek in die wolke geplaas. Dit sal die teken wees van die verbond tussen My en die aarde. Wanneer Ek wolke oor die aarde laat saampak, en die reënboog verskyn in hulle, sal Ek dink aan my verbond met julle en al die wilde diere volgens hulle soorte. Daar sal nooit weer vloedwaters kom wat alle lewende wesens uitroei nie. Die reënboog sal in die wolke wees, en wanneer Ek dit sien, sal Ek dink aan die ewige verbond tussen My en al die lewende wesens op die aarde.”

God het vir Noag gesê: “Dit is dan die teken van die verbond wat Ek tot stand gebring het tussen My en al die lewende wesens op die aarde.”

Dink oor die volgende:

1. Wat val jou op oor die verskillende vertellings van die verhaal?
2. Wat sal Noag se verhaal vandag nog vir ons sê?
3. Gaan deel jou bevindings oor die verhaal van Noag met iemand.

“Dit is goed om in jouself te glo, maar moenie te vinnig oortuig raak nie.”

- T.H. Thompson

“Die grootste waarheid is te eenvoudig vir woorde.”

- H.W. Hare

“Ek sal jou 'n groot geheim vertel, my vriend: Moenie wag vir die Oordeelsdag nie: die oordeel vind reeds plaas in elke besluit wat jy neem.”

- Albert Camus